

RIKSANTIKVAREN BEKREFTER SIN ANBEFALING AV AT ØSTRE PORSGRUNN KIRKE GJENOPPFØRES.

I et nytt brev, sendt 5. april til bl.a. Porsgrunn Kommune, Porsgrunn Kirkelige Fellesråd, byggekomiteen for ny kirke, biskopen i Agder og Telemark, Kirkerådet og Telemark Fylkeskommune, bekrefter og forsterker Riksantikvaren sin uforbeholdne anbefaling av at Østre Porsgrunn kirke gjenoppføres. Riksantikvaren ber også om at grunnmuren sikres mot skader, noe Fellesrådet hittil har avslått å gjøre.

Riksantikvaren kritiserer sentrale premisser og konklusjoner i Konseptvalgutredningen, som er grunnlaget for at Byggekomiteen har anbefalt en større og annerledes kirke. Direktoratet påpeker også at forsikringspolisen åpner for betydelig større dekning (50 millioner ekstra) hvis kirken rekonstrueres etter anbefaling fra Riksantikvaren.

Disse viktige nye opplysningene i saken bør få kirken til å revurdere prosessen de hittil har fulgt. Det bør straks innledes et samarbeid med Riksantikvaren. Porsgrunn kommune bør gripe fatt i den nye og viktige utviklingen i saken. Det er også viktig at innbyggerne sier sin mening.

Brevet er gjengitt i sin helhet nedenfor

Komiteen for Gjenoppføring av Østre Porsgrunn Kirke.

Kontakt: audun.engh@gmail.com – mobil tlf. 92622626

Nettside: www.kirkenopp.no

Riksantikvarens brev av 5. april 2014:

Østre Porsgrunn kirke – Riksantikvarens kommentar til konseptvalgsanalyse

Vi viser til vårt brev av 25.02.14, der Riksantikvaren gir sin tilslutning til en rekonstruksjon av Østre Porsgrunn kirke. Av Komiteen for gjenoppføring av Østre Porsgrunn kirke er vi blitt gjort kjent med konseptvalgsutredningen som er gjort for ulike alternativer for kirken. Siden det er menighetsmøte saken søndag 6.4.14 sender direktoratet vår uttalelse til saken pr. epost, som er forelagt og godkjent av riksantikvar Jørn Holme. Vår uttalelse vil også følge pr. brev.

Det er blitt laget en konseptvalgsanalyse med fire ulike alternativer for ny kirke. Konseptvalgsanalysen er blitt laget etter Riksantikvarens brev av 25.2.14, og vi mener at denne rapporten gir grunn til ytterligere kommentarer og presisering fra Riksantikvaren. Det er også kommet nye opplysninger om forsikringsvilkår som er relevant for spørsmålet om gjenoppføring av kirken.

Som Riksantikvaren påpekte i sitt brev av 25.2.14 så er det gode grunner til å gjenreise Østre Porsgrunn kirke som et historisk bygg. Arkitektonisk var kirken blant de viktigste oppført i barokk og rokokko i Norge. Med en framtrødende plassering i bybildet var kirken av stor betydning for Porsgrunns historie, der store deler av øvrig bebyggelse fra 17- og 1800-tallet har gått tapt. Vi vil igjen påpeke at kirken er et felleseie for Porsgrunn, og den betydning den gamle kirken har hatt som identitetsskaper og som en del av bybildet. Østre Porsgrunn kirke var ikke fredet, men var et kulturminne av høy nasjonal verdi.

De kulturhistoriske kvalitetene til Østre Porsgrunn kirke kan utvikles i et gjenreist bygg. En gjenreisning basert på dokumentasjon av den tapte kirken kan bli en attraksjon både under byggeprosessen og i fremtiden. Monumentalbygg i tradisjonell utførelse bygges sjelden i Norge, og arbeidet kan bidra til å holde i hevd tradisjonshåndverk av flere slag. Riksantikvaren mener at kirken ideelt sett bør rekonstrueres som en historisk kopi, men den videre prosessen må avklare om man må kombinere gammel og ny teknologi med endringer tilpasset dagens behov.

I dag står grunnmuren etter kirken igjen på branntomten. Murverket har kulturhistorisk verdi og bør dokumenteres med antikvariske metoder. Samtidig bør det bringes på det rene i hvilken grad grunnmuren kan gjenbrukes. Inntil videre bør grunnmuren sikres mot ytterligere ødeleggelse. Omkring grunnmuren finnes flere

gravminner av kulturhistorisk verdi som skal bevares på stedet. Mulige konflikter mellom gravminner og oppføring av kirkebygg kan løses i videre planarbeid.

Konseptvalganalyse

Porsgrunn kommune ved Byggekomite prosjekt Østre Porsgrunn kirke har fått en konseptvalganalyse utarbeidet av Rambøll AS. Her er det vurdert fire alternativ for ny kirkebygg (K0, K1, K2 og K3) der K2 er rekonstruksjon av den gamle kirken. Hvert alternativ er vurdert opp mot et vedtatt romprogram. K3 anbefales i utredningen siden minimumskravene i romprogrammet oppfylles, mens K2 ikke fyller kravene siden ulike funksjoner må spres på flere bygninger.

Riksantikvaren vil bemerke at konseptvalgutredningen har blitt lagt frem etter at direktoratet sendte sitt forrige brev i saken. Vektingen av de enkelte faktorene som funksjon, kostnader, samfunnsnytte og fremdrift er utført etter en tredelt skala. K3 får samlet karakter 2,44 og K2 får 1,89. Riksantikvaren stiller spørsmål ved hvordan disse tallene kan kvalitetssikres. Kostnader knyttet til de ulike alternativene kan beregnes, men de kulturhistoriske kvalitetene til en gjenreist kirke kan ikke tallfestes. I konseptvalgutredningen er det vedtatte romprogrammet en avgjørende forutsetning, og i dette perspektivet vil de andre alternativene alltid bli vektet lavere.

Forsikring - vilkår for utbetaling

Østre Porsgrunn kirke var forsikret i KA Kirkebyggordningen. Slik det fremgår av vilkårene i avtalen er en utbetaling ved reparasjon/rekonstruksjon kr. 50 000 000 etter påbud/anbefaling fra Riksantikvaren. Det er et avgjørende prinsipp i forvaltningen av kulturhistoriske anlegg at de kan gjenreises etter totalskade ved brann. Disse opplysningene gjør det relevant for Riksantikvaren å gjenta vår holdning til en rekonstruksjon av kirken.

Riksantikvaren anbefaler gjenreisning av Østre Porsgrunn kirke.

Med vennlig hilsen

Hanna Geiran -

Seksjonssjef, Seksjon for bygningsvern og kulturmiljøfredninger